מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את מבנה הפירמידה ההפוכה בכתבה החדשותית
- לתרגל כתיבת ליד, כותרת וציטוט מהיצירה כ'מקור'
- לזהות מלכודות נפוצות בכתיבת כתבה שיתופית

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת המדריך

- 1. א – כותרת וכותרת משנה
- 2. א – עד 40 מילים
- 3. א – לשמש כ'מקור' שמעניק אמינות
- 4. א – עד 8 מילים
- 5. א – לכתוב סיכום עלילה במקום כתבה

חלק ב' – נכון או לא נכון

- 1. נכון – זה המידע המרכזי שהקורא צריך לדעת מיד בתחילת הכתבה.
- 2. לא נכון – צריך להוסיף פרשנות ולשמור על קול כתיבה מוביל משלכם.
- 3. לא נכון – זה החלק שיורד ראשון אם מקצרים, המידע החשוב נמצא בליד ובגוף.
- 4. נכון – כך הקורא מבין מי מדבר ולמה הציטוט מהימן.
- 5. לא נכון – הכתבה השיתופית צריכה לשלב את כל היצירות של הצוות.

חלק ג' – השלימו את המשפט

- 1. ליד
- 2. מקור
- 3. 8
- 4. פחות
- 5. שני

חלק ד' – התאימו מושג להגדרה

- 1 – ה (משפט קצר שמושך את תשומת הקורא)
- 2 – א (משפט שמסביר ומחבר את הכותרת לנושא)
- 3 – ד (פסקת הפתיחה שעונה על מי מה מתי איפה למה ואיך)
- 4 – ג (פירוט האירועים והציטוטים מהיצירות)
- 5 – ב (הקשר רחב ופרטים נוספים שנחתכים ראשונים אם מקצרים)

חלק ה' – סדרו את שלבי הפירמידה ההפוכה

- 1. כותרת וכותרת משנה
- 2. הליד
- 3. גוף הכתבה
- 4. רקע ופרטים

חלק ו' – תרגול כתיבה

- 1. כותרת קצרה עם פועל פעיל בזמן הווה, כותרת משנה שמחברת לנושא הצוות בלי לחשוף הכל
- 2. פסקה קצרה שעונה על כל השאלות ומרמזת על הקשר בין היצירות, בלשון עיתונאית

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה על מי מה מתי איפה למה ואיך, עד כ-40 מילים
- משמש כ'מקור' שמעניק אמינות ומלווה בפרשנות של הכותבים
- תלוי בתשובת התלמיד, חשוב שיסבירו איך המושג עוזר להבין את היצירה

טיפים להפעלה:

- אפשר לעבוד בזוגות או בקבוצת עיתון שלמה לפי היצירות שנבחרו
- מומלץ להציג דוגמה אחת לכותרת וליד לפני הכתיבה העצמאית
- לוודא שכל תלמיד תורם לפחות מקור אחד מתוך יצירה שקרא

דף תרגול: הכתבה החדשותית המרכזית

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד איך כותבים כתבה חדשותית על סיפורים ושירים. נלמד מה זה כותרת, ליד וציטוט.

📖 מילון קטן:

פירמידה הפוכה	שיטת כתיבה שבה המידע החשוב ביותר נמצא בתחילת הכתבה
ליד	פסקת הפתיחה שעונה על מי, מה, מתי, איפה, למה ואיך
כותרת	משפט קצר שמושך את הקורא
כותרת משנה	משפט שמסביר את הכותרת ומחבר אותה לנושא
מקור	ציטוט מהיצירה שמעניק אמינות לכתבה
פרשנות	הסבר של הכותבים למה הציטוט חשוב ומה הוא מוכיח
מושג ספרותי	כלי כמו מטפורה או ניגוד שעוזר להבין את היצירה
רכיב חזותי	תמונה או אינפוגרפיקה עם כיתוב שמלווה את הכתבה

1 חלק א' – הבנת המדריך

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה החלק הכי רחב בפירמידה ההפוכה?

א) כותרת וכותרת משנה ב) רקע ופרטים ג) גוף הכתבה ד) הליד

2. כמה מילים בפסקת הפתיחה?

א) עד 40 מילים ב) עד 100 מילים ג) עד 10 מילים ד) אין הגבלה

3. למה מוסיפים ציטוט מהשיר או מהסיפור?

א) לשמש כ'מקור' שמעניק אמינות ב) להחליף את הכותרת ג) לתאר את הרכיב החזותי

ד) לסיים את הכתבה

4. כמה מילים בכותרת?

א) עד 8 מילים ב) עד 20 מילים ג) עד 3 מילים ד) אין הגבלה

5. מה אסור לעשות בכתבה?

א) לכתוב סיכום עלילה במקום כתבה ב) לכתוב כותרת קצרה ג) להשתמש בציטוט קצר

ד) לשלב מושג ספרותי

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הליד צריך לענות על השאלות מי, מה, מתי, איפה, למה ואיך.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	מותר לבנות כתבה שלמה רק מציטוטים ארוכים בלי פרשנות.	☐	☐
3	בחלק 'רקע ופרטים' נמצא המידע הכי חשוב בכתבה.	☐	☐
4	מומלץ להציג את הדובר או הדמות לפני הצגת הציטוט.	☐	☐
5	אפשר לכתוב כתבה שעוסקת רק ביצירה אחת ולהתעלם מהשאר.	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המשפט

השלימו את המילה החסרה.

1. ה _____ הוא הפסקה החשובה ביותר בכתבה, עד כ-40 מילים.

2. בכתבה עיתונאית, _____ מעניק אמינות לכתבה.

3. הכותרת הראשית צריכה להיות קצרה וכוללת עד _____ מילים.

4. בגוף הכתבה כותבים מהחשוב אל ה _____ חשוב.

5. לפחות _____ מושגים ספרותיים צריכים להופיע בכתבה בצורה טבעית.

4 חלק ד' – התאימו מושג להגדרה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כותרת	___	**א.** משפט שמסביר ומחבר את הכותרת לנושא
2. כותרת משנה	___	**ב.** הקשר רחב ופרטים נוספים שנחתכים ראשונים אם מקצרים
3. ליד	___	**ג.** פירוט האירועים והציטוטים מהיצירות
4. גוף הכתבה	___	**ד.** פסקת הפתיחה שעונה על מי מה מתי איפה למה ואיך
5. רקע ופרטים	___	**ה.** משפט קצר שמושך את תשומת הקורא

5 חלק ה' – סדרו את שלבי הפירמידה ההפוכה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	גוף הכתבה
☐	כותרת וכותרת משנה
☐	רקע ופרטים
☐	הליד

6 חלק ו' – תרגול כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו כותרת ראשית בת עד 8 מילים ליצירה שבחרתם, בפועל פעיל ובזמן הווה, וכותרת משנה שמסבירה אותה.

2. כתבו ליד שלם (עד 40 מילים) לכתבה על היצירות שבחרתם, כולל התשובות לשאלות מי מה מתי איפה למה ואיך, ורמז לקשר בין היצירות.

כרטיס יציאה

מה חייב לכלול הליד?

מהו תפקיד הציטוט מהיצירה בכתבה שלכם?

אילו שני מושגים ספרותיים בחרתם לשלב בכתבה, ולמה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀